



“Antrenör destek mi köstek mi?” Güreş antrenörlerinin müsabaka içerisinde sporcularına yönelik ihmal ve istismar davranışları üzerine bir gözlem çalışması

Ali Burak TOY¹, Yakup ÖNAL¹, Yağın ALNİDELİK¹,
Abdullah DEMİRLİ², Abdorreza Eghbal MOGHANLOU³

¹Ardahan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ardahan, Türkiye

²İstanbul Yeniüzyıl Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye

³İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.10014324

Gönderi Tarihi/ Received:

Kabul Tarihi/ Accepted:

Online Yayın Tarihi/ Published:

14.07.2023

29.09.2023

29.10.2023

Öz

Bu çalışmanın amacı, güreş antrenörlerinin müsabaka içerisinde sporcularına yönelik ihmal ve istismar davranışlarının araştırılmasıdır. Okul sporları Türkiye şampiyonası genç erkekler A kategorisi, genç erkekler B kategorisi ve yıldızlar kategorisi grup şampiyonasında gerçekleştirilen toplam 305 müsabakada 610 antrenör performans gözlemi yapılmıştır. Şampiyonada 14 şehirden toplam 39 antrenör yer almıştır. İhmal ve istismar davranışlarını kayıt altına almak için, müsabakalar öncesinde gözlem formu hazırlanmış ve iki araştırmacı tarafından müsabakalar boyunca kullanılmıştır. Müsabaka içerisinde gözlemlenen ihmal davranışları, duygusal istismar ve fiziksel istismar davranışları ihmal ve istismar formuna kayıt edilmiştir. İstatistiksel analizlerde, her bir parametre için yüzdelik dağılım ve yarışma kategorisine göre yüzdelik oranlar hesaplanmıştır. Yıldızlar yaş kategorisinde ihmal %66,2, duygusal istismar %8,5 ve fiziksel istismar %2,5 olduğu gözlemlenmiştir. Genç erkekler B kategorisinde ihmal %54, duygusal istismar %13 ve fiziksel istismar %2 olduğu gözlemlenmiştir. Genç erkekler A kategorisinde ihmal %63,5, duygusal istismar %13,5 ve fiziksel istismar %2,1 olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak yaşa bağlı kategoriler fark etmeksizin antrenörler yarışmalarda yüksek oranda ihmal davranışı sergilediği, duygusal istismar içerikli kelimeler kullanıldığı ve düşük oranda fiziksel istismar davranışları sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör davranışı, duygusal istismar, ihmal ve istismar, sporcu sağlığı

“Is the coach a support or a hindrance?” An observation study on the neglect and abuse behaviors of wrestling coaches towards their athletes during the competition

Abstract

The purpose of this study was to investigate the neglect and abuse behaviors of wrestling coaches toward their athletes during competition. A total of 610 coaches' performance observations were conducted during 305 competitions in the School Sport Turkey Championship of Young Men's Category A, Young Men's Category B, and Group Championship of Stars Category. A total of 39 coaches from 14 cities participated in the championship. To record neglect and abuse, an observation form was prepared before the competitions and used by two researchers during the competitions. The form recorded water towel neglect, general neglect, emotional abuse, and physical abuse observed during the competition. Statistical analyzes calculated the percentage distributions for each parameter and the percentages by competition category. In the younger age category, neglect was observed 66.2%, emotional abuse 8.5%, and physical abuse 2.5%. Among young men in category B, neglect was observed in 54%, emotional maltreatment in 13%, and physical maltreatment in 2%. In category A, young men exhibited neglect at 63.5%, emotional maltreatment at 13.5%, and physical maltreatment at 2.1%. Consequently, regardless of age-related categories, coaches showed high levels of neglect, used words associated with emotional abuse, and showed low levels of physical abuse during competitions.

Keywords: Athlete health, coach behavior, emotional abuse, neglect and abuse

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Ali Burak TOY, E-posta/ e-mail: aliburaktoy@ardahan.edu.tr

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Spor, çocukların fiziksel, zihinsel ve eğitimsel becerilerini geliştirebilecekleri, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesine ve toplum içinde kendilerini rahatlıkla ifade edebilmelerine katkıda bulunan yaygın bir aktivite olarak bilinir (Lang & McMahon, 2013). Bununla birlikte çocukların küçük yaşlardan itibaren sporun rekabetçi tarafına maruz kalarak zorluk yaşamaları birçok olumsuz sonuçları ortaya çıkarttığı bilinmektedir (Bailey ve ark., 2013).

Sporcuların spor yoluyla gelişmesinde kritik rol oynayan antrenörler, sporcuların duygu, düşünce ve davranışlarının şekillenmesinde de önemli bir etkiye sahiptir (Coutinho ve ark., 2021). Genç sporcular, özellikle çocuklar, antrenörlerini otorite figürleri olarak algılar ve onları rol model olarak görme eğilimindedir (Mageau & Vallerand, 2003). Ancak, sporcu ve antrenör arasındaki güven ilişkisinde belirli sınırların kalkması, çocuk sporcuları korunmasız bir duruma sokmaktadır (Burke, 2001). Çoğu zaman, antrenörün performansı artırmak amacıyla kullandığı üslup ve olumsuz iletişim dili, çocuğun psikolojik olarak zarar görmesine ve duygusal istismara maruz kalmasına yol açar (Rayat Sarokolaei ve ark., 2022). Günümüz profesyonel spor dünyasında, antrenörlerin sporcular üzerindeki etki ve yetki alanının genişlemesi, antrenör-sporcu ilişkisinin kötüye kullanım potansiyelini artırmaktadır. Bu durumda, ilişki sınırları belirsizleşir ve özellikle çocukların savunmasızlığından kaynaklanan istismar olasılığı artar. Bu tür durumlarla başa çıkmak için, okul ve eğitim ortamlarında olduğu gibi spor ortamlarında da ailelerin antrenörlerle işbirliği yapması önemli hale gelmiştir. Aileler, antrenörlere doğru davranış kurallarını hatırlatmalı ve çocuk sporcuları bu tür riskler konusunda bilinçlendirmelidir. Bu önlemler, spor ortamlarında güvenliği artırmak ve sporcuların korunmasını sağlamak için kritik bir rol oynamaktadır (Uğurlu, 2022).

Çocuk ihmal ve istismarı, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından dört farklı şekilde tanımlanmıştır. Bunlar fiziksel, duygusal, cinsel istismar ve ihmal davranışlarıdır. Çocuk istismarı, çocuğun sağlığına, yaşamına, gelişimine ve onuruna yönelik olarak sorumluluk, güven veya güç ilişkisi bağlamında gerçekleşen fiziksel ve duygusal kötü muamele, cinsel istismar, ihmal veya ihmalkâr muamele, ticari sömürü ve diğer sömürü biçimlerini içermektedir. Bu çeşitli biçimler, çocuğun zarar görmesine neden olabilir ve önemli sonuçları uzun vadede etkileyebilir (World Health Organization, 1999).

Duygusal istismar, istismarın bir türü olarak ortaya çıkar ve çocukların ve gençlerin psikolojik gelişiminin olumsuz etkilemesine yol açan sözlü istismar veya aşırı emirler gibi davranışları içerir. Bu tür istismarda, çocuklar gereksinim duydukları ilgi, sevgi ve bakımdan

mahrum bırakılarak kimliklerine zarar veren ve olumsuz davranışları tetikleyen tutumlar sergilenir. Duygusal istismar veya psikolojik örselenme, diğer tüm istismar biçimlerini kapsayan bir çatı altında yer alır. Fiziksel ve cinsel istismarın etkileri ortadan kalksa bile duygusal istismar devam edebilir (Polat, 2001).

Duygusal istismar deneyimleri genel olarak üç şekilde ortaya çıkar: fiziksel davranışlar, sözlü davranışlar ve ilgi ve destekten yoksun bırakma davranışları. Fiziksel davranışlar, duygusal istismarın fiziksel şekli ve çocuğa yönelik fiziksel eylemleri içerir. Örneğin, cisim fırlatma, duvarı yumruklama gibi fiziksel davranışlarla çocuğa zarar verme veya tehdit etme söz konusu olabilir. Sözlü davranışlar, duygusal istismarın sözlü şekli, çocuğa yönelik sözlü saldırıları içerir. Bağırma, aşağılama, çığlık atma gibi saldırgan ve incitici sözlerle çocuğun duygusal sağlığını zedeleme amaçlanır. İlgi ve destekten yoksun bırakma davranışları ise çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve destekten mahrum bırakılmasını içerir. Yetişkinlerin çocuğa gerektiği gibi ilgi göstermemesi, sevgi ve destek sağlamaması, çocuğun duygusal ihtiyaçlarının karşılanmamasına ve kimlik gelişimine zarar verir. Bu çeşitli şekiller, duygusal istismarın farklı yönlerini temsil eder ve çocuğun duygusal sağlığını olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla, duygusal istismara maruz kalan çocukların korunması ve desteklenmesi büyük önem taşır (Garbarino, 2013).

Fiziksel istismar, bilerek ve kasıtlı olarak bir başka insana beden temasıyla zarar verme, travma yaşatma ve fiziksel acı çektirme eylemlerini içeren bir istismar türüdür (Merskey, 1990). Fiziksel istismar; dövme, tekmeleme, itme, ısırma, boğma, nesne fırlatma ve silah kullanma gibi fiziksel şiddeti içermektedir (DeKeseredy ve ark., 1997). Genellikle çocuğa otorite kurma, disiplin sağlama, cezalandırma veya başka bir amaç için vurma ve rahatsız etme şeklinde tanımlanır. Bu tür şiddet eylemleri, ebeveynler, öğretmenler, aile içinde büyük olan bireyler, devlet ve özel kurumlardaki görevliler tarafından çocuklara uygulanabilir. Fiziksel istismar sadece bedende lezyonlar oluşturmakla kalmaz, aynı zamanda duygusal istismara da yol açabilir ve farklı etkiler bırakabilir. Fiziksel istismar, çocuğun sağlığına ve duygusal durumuna zarar veren ciddi sonuçlara yol açabilen önemli bir sorundur. Bu nedenle, çocukların korunması ve bu tür istismara maruz kalanların desteklenmesi büyük önem taşır (Polat, 2007; Yıldırım Doğru ve ark., 2012; Çetin, 2019).

Çocuğun dünyasında, istismar davranışlarının neden olduğu zararlar kadar ihtiyaçlarının karşılanmaması veya ihmal edilmesi de çocuğa zarar verebilir. İhmal, genellikle ailenin veya çocuktan sorumlu kişilerin, çocuğa karşı en temel yükümlülüklerini yerine getirmemesi

durumunda ortaya çıkar. İstismar ve ihmal arasındaki temel fark, istismarın aktif bir olgu olması ve ihmalin ise pasif bir olgu olmasıdır. İhmal, fiziksel, cinsel ve duygusal boyutta ele alınabilir. Ancak, bu kategorileri net bir şekilde ayırmak zor olabilmektedir (Kozcu, 1991).

Bu çalışmanın yakın vadede amacı, antrenörlerin güreş müsabakaları esnasında erkek çocuk sporcularına yönelik ihmal, fiziksel istismar ve duygusal istismar davranışlarının belirlenmesi olup uzun vadede amacı, çocukları spor ortamında ve performans sürecinde ihmal ve istismardan korumak ve spor ortamını olumsuz davranışlardan arındırmak için yapılacak mücadele ve müdahale programlarına yol gösterecek veriler elde etmektir. Bu açıdan ele alındığında müsabaka içerisindeki antrenör ihmal ve istismar davranışlarını tespit etmek oldukça önemli ve sık rastlanılmayan bir çalışma olarak görülebilir.

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan betimleyici/tanımlayıcı yöntemlerden olan doğal gözlem tekniği uygulanmıştır. Gözlem: Belirli koşullar altında deneklerin gözlenerek davranışların incelenmesi yöntemidir (Sümbüloğlu, 2002).

Araştırmanın amacı

Bu çalışma okul sporları serbest stil güreş Türkiye şampiyonası grup müsabakalarında yıldızlar yaş grubu, gençler B yaş grubu ve gençler A yaş grubu kategorilerinde yarışan güreşçilerin müsabaka sırasında antrenörleri tarafından ihmal ve duygusal ve fiziksel istismar davranışlarını gözlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Araştırmada zaman ve mekân koşulları göz önünde bulundurularak “uygun örnekleme” yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk ve ark., 2008). Araştırmanın evrenini, okullarda lisanslı güreş sporcusu yetiştiren antrenör/beden eğitimi öğretmenleridir. Örneklem ise Okul Spor Faaliyetleri kapsamında yapılan serbest stil güreş Türkiye şampiyonası grup müsabakalarına yıldızlar (12-13 yaş), gençler B (14-15 yaş) ve gençler A (16-17 yaş) kategorilerinde katılan 15 farklı ilden 235 sporcu ve 39 antrenörden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplanmasından önce Ardahan Üniversitesi’nden etik kurul onayı (2023-2ÖNP-0059) sağlanmıştır.

Veri toplama araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından tasarlanan müsabaka ihmal ve istismar davranışları gözlem formu kullanılmıştır. Araştırmalarda oluşturulan anket/gözlem formlarının alana ilişkin uzman görüşlerinin alınması önemlidir (Patton, 2014). Bu çalışmada gözlem formunun oluşturulması sürecinde alana ilişkin iki uzman görüşü alınarak

son haline getirilmiştir. Gözlem formunun ihmal kısmında müsabaka içerisinde gerekli olan havlu ve su teminin sağlanıp sağlanmadığı, müsabakaya geç gelme ya da erken ayrılma, müsabaka süresince telefon kullanımı vb. davranışlarının takibi yer almaktadır. İstismar davranışı ise iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda fiziksel istismar yer almakla birlikte sporcuya zarar veren antrenör davranış ve temaslarını içermektedir. İkinci kısımda ise duygusal istismar yer almakla birlikte antrenörün sporcuya zarar veren söylem ve tutumlarını içermektedir. Ayrıca gözlem formunda yer alan bir alanda antrenörlerin sporculara yönelik aşırıya kaçan (darp, kötü söz) ihmal ve fiziksel – duygusal istismar davranışları doğrudan kayıt altına alınmıştır.

Verilerin toplanması/işlem yolu

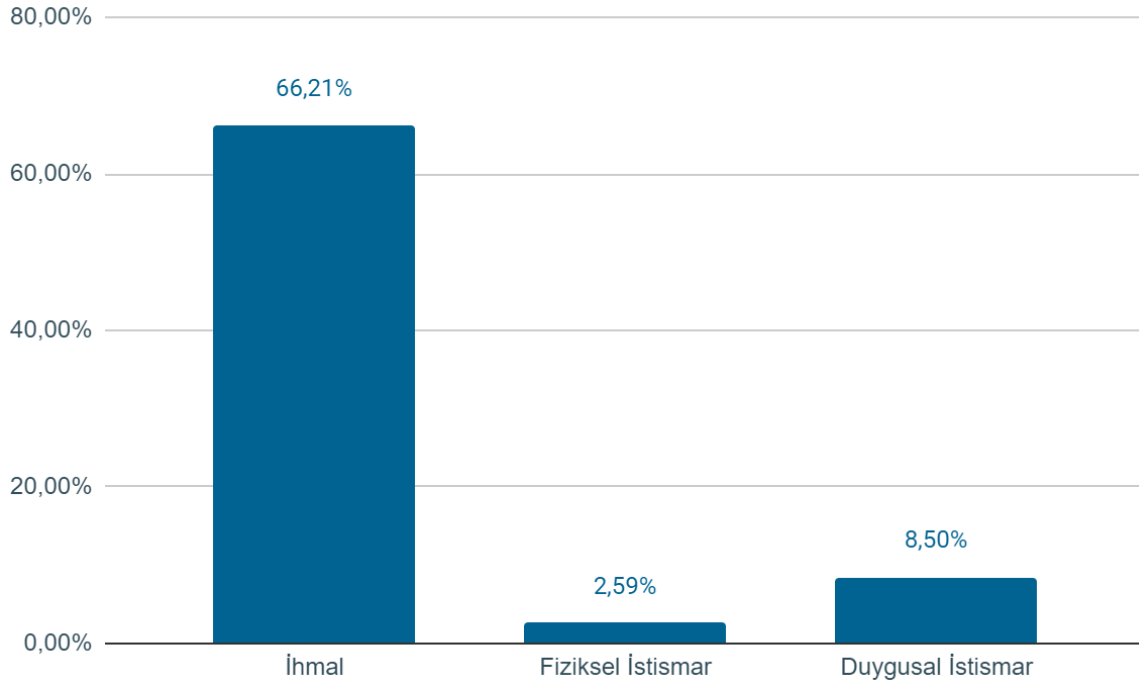
Verilerin Müsabaka alanında toplanacak olması nedeniyle araştırma içeriği ile ilgili gerekli bilgiler verilerek güreş il temsilcisi ve müsabaka başhakeminden gerekli araştırma izni alınmıştır. Araştırmada gerekli tüm izinler alındıktan sonra müsabaka salonunda yer alan iki yarışma minderi için iki araştırmacı görev almıştır. Bu araştırmacılar gözlem öncesi ihmal ve istismar davranışlarını tanımaya yönelik bir uzman psikolog ve bir akademisyen ile bilgilendirici görüşme yapmışlardır. Araştırmacılar güreş mindere yakın bir konumda iki antrenörü eş zamanlı görececek bir şekilde konumlanıp gözlemlerini gerçekleştirip, gözlem formuna kaydetmişlerdir. Araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Verilerin analizi

Bu çalışmada; okul sporları yıldızlar, gençler B ve gençler A kategorileri Türkiye şampiyonası grup müsabakalarında toplam 305 güreş müsabakası takip edilerek 610 antrenör performansı gözlemlenerek ihmal, fiziksel ve duygusal istismar davranışları gözlem formuna kayıt altına alınmıştır. Antrenörlerin ihmal davranışları, fiziksel istismar davranışları ve duygusal istismar davranışları doğrudan alıntılanma örnekleri ve yüzdelik veri olarak hem nitel hem de nicel veri halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Antrenörlerinin müsabaka içerisinde sporcularına yönelik gözlemlenen ihmal ve duygusal-fiziksel istismar davranış türlerinin ayrı ayrı ve toplam dağılımı ve sayıları gösterilmiştir. Daha sonra, üç kategoride gözlemlenen ihmal, fiziksel ve duygusal istismar davranış türlerine ilişkin örnekler sunulmuştur.



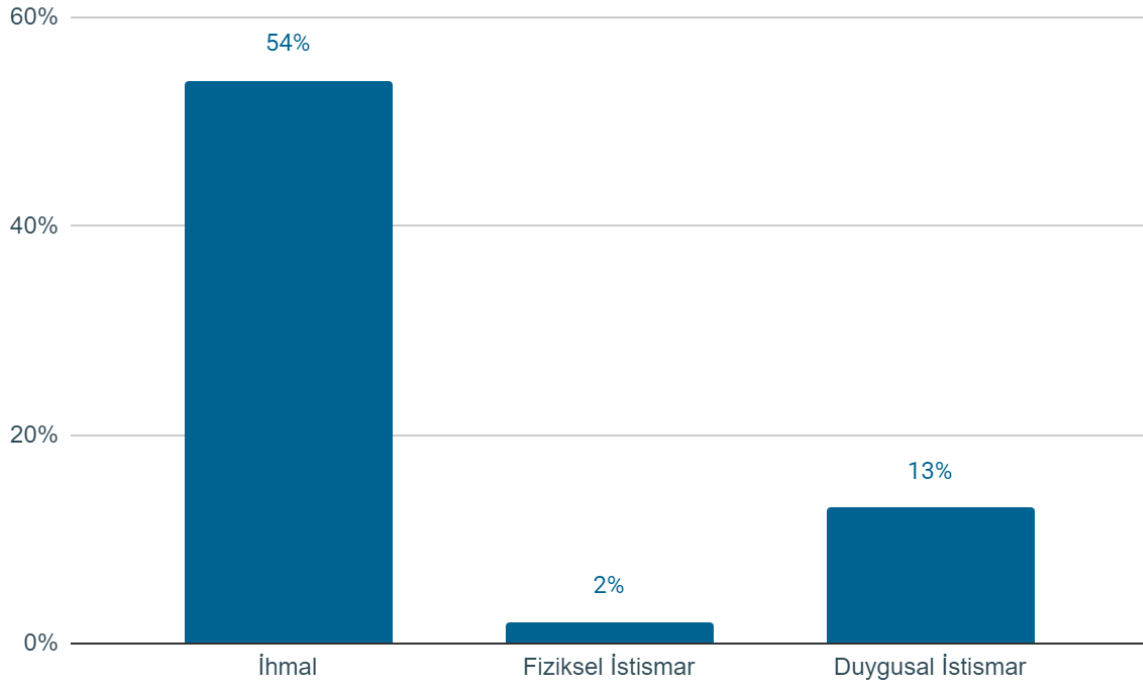
Şekil 1. Yıldızlar (12-13 yaş) kategorisinde gözlemlenen antrenör ihmal ve istismar davranışları

Şekil 1’deki veriler okul sporları serbest güreş yıldızlar kategorisi Türkiye şampiyonası grup elemelerinde gözlemlenen üç parametreyi içermektedir. Bu şampiyonada toplam 135 müsabakada 270 antrenör performansı gözlemlenmiştir. Gözlemlenen antrenör davranışlarında;

İhmal: Karşılaşmaların %54,81’inde antrenörün havlu-su temini ihmali gerçekleştirdiği, %11,4’ünde diğer ihmal davranışları (örn. müsabaka zamanında müsabaka minderine gelmeme (gecikme), müsabaka alanını erken terk etme) gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir.

Duygusal istismar: Karşılaşmaların %8,5’inde küfür etme, aşağılayıcı konuşma ve duygusal açıdan sporcuyu incitici anlam içeren beden dili hareketleri gözlemlenmiştir (örn.; “Senin yapacağın işe sokayım, mal mısın?”, “aptal aptal hareketler yapma”, “adamı delirtme”, “manyak mısın sen?, seni öldürürüm” salak salak hareketler yapma, lan döverim seni, dangalak”).

Fiziksel istismar: Karşılaşmaların %2,59’unda itme, çekiştirme, vurma davranışları gözlemlenmiştir (örn. tokat atma (yüz, kafa, omuz, kol), omza yumruk atma, çekiştirme davranışları).



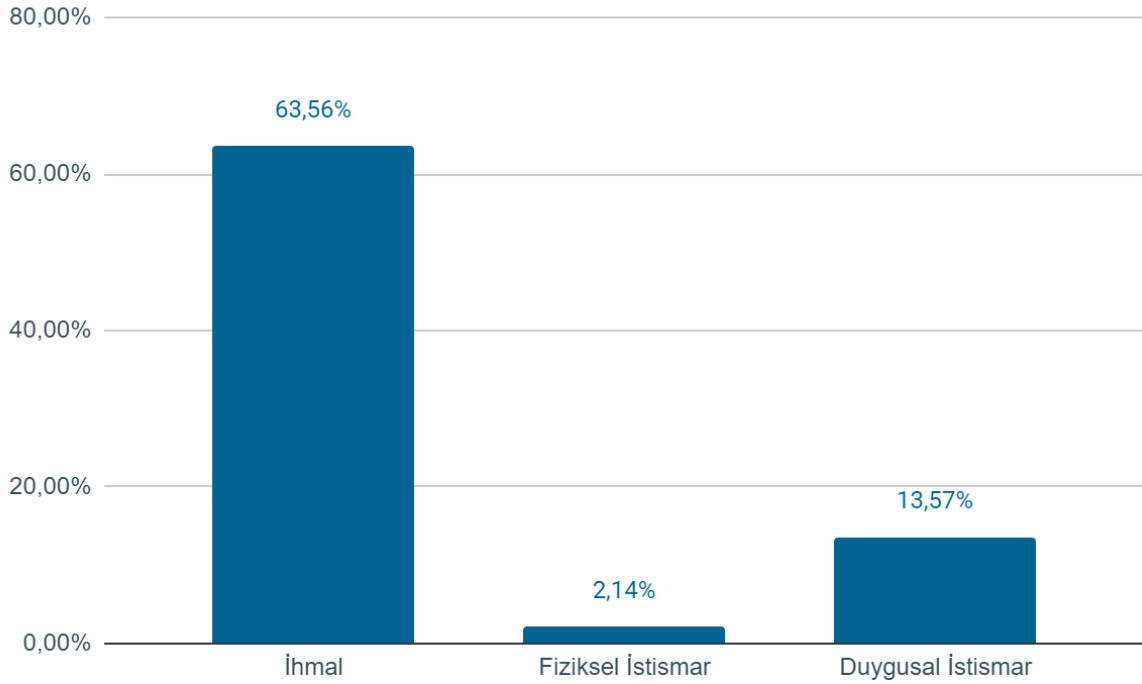
Şekil 2. Gençler B (14-15 yaş) kategorisinde gözlemlenen antrenör ihmal ve istismar davranışları

Şekil 2’deki veriler okul sporları serbest güreş gençler B kategorisi Türkiye şampiyonası grup elemelerinde gözlemlenen üç parametreyi içermektedir. Bu şampiyonada toplam 100 müsabakada 200 antrenör performansı gözlemlenmiştir. Gözlemlenen antrenör davranışlarında;

İhmal: Karşılaşmaların %45’inde antrenörün havlu-su temini ihmali gerçekleştirdiği, %9’unda diğer ihmal davranışları (müsabaka zamanında müsabaka minderine gelmeme (gecikme), müsabaka alanını erken terk etme) gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir.

Duygusal istismar: Karşılaşmaların %13’ünde küfür etme, aşağılayıcı konuşma, duygusal açıdan sporcuyu incitici anlam içeren beden dili hareketleri gözlemlenmiştir (örn.: “beyinsiz, pez*v*nk, şerefsiz, salak, seni geberteceğim, salak sen niye korkuyorsun, geri zekâlı bir aptalsın”).

Fiziksel istismar: Karşılaşmaların %2’sinde itme, çekiştirme, vurma davranışları gözlemlenmiştir (örn.: “çeşitli yerlere tokat atma (yüz, kafa, omuz, kol), çekiştirme”).



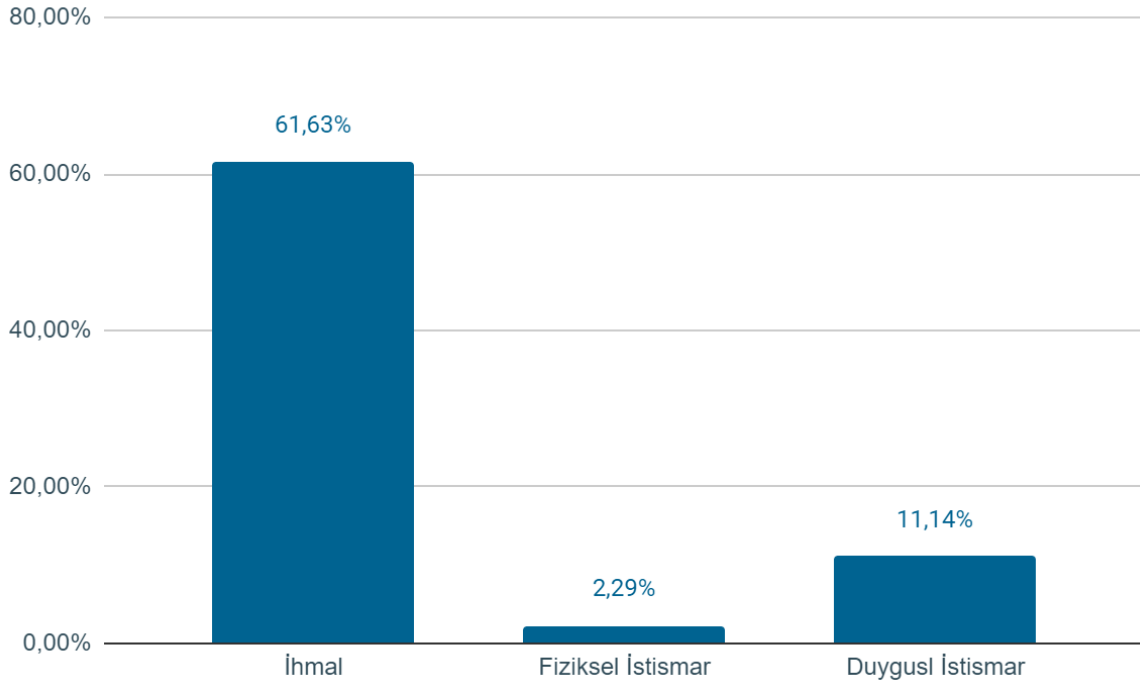
Şekil 3. Gençler A (16-17 yaş) kategorisinde gözlemlenen antrenör ihmal ve istismar davranışları

Şekil 3’deki veriler okul sporları serbest güreş gençler A kategorisi Türkiye şampiyonası grup elemelerinde gözlemlenen üç parametreyi içermektedir. Bu şampiyonada toplam 70 müsabakada 140 antrenör performansı gözlemlenmiştir. Gözlemlenen antrenör davranışlarında;

İhmal: Karşılaşmaların %55,7’sinde antrenörün havlu-su temini ihmali gerçekleştirdiği, %7,8’inde diğer ihmal davranışları (örn. müsabaka zamanında müsabaka minderine gelmeme (gecikme), müsabaka alanını erken terk etme) gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir.

Duygusal istismar: Karşılaşmaların %13,5’inde küfür etme, aşağılayıcı konuşma, duygusal açıdan sporcuyu incitici anlam içeren beden dili hareketleri gözlemlenmiştir. (örn.: “seni öldürürüm, salak gibisin, senin yapacağın işin içine s...., Allah belanı versin, sana yazıklar olsun, yapacağın güreşin içine, it herif, geri zekalı, git, mal mısın?, döverim seni”).

Fiziksel istismar: Karşılaşmaların %2,1’inde itme, çekiştirme, vurma davranışları gözlemlenmiştir (örn.: “göğse yumruk atma, itme-çekiştirme”).



Şekil 4. Toplam üç kategoride yapılan müsabakaların toplam antrenör ihmal ve istismar davranışları

Şekil 4’deki veriler okul sporları yıldızlar yaş kategorisi, serbest güreş gençler B kategorisi ve serbest güreş gençler A kategorisi Türkiye şampiyonası grup elemelerinde gözlemlenen beş parametreyi içermektedir. Toplam şampiyonalarda toplam 305 müsabakada 610 antrenör performansı gözlemlenmiştir. Gözlemlenen antrenör davranışlarında;

İhmal: Karşılaşmaların %51,8’inde antrenörün havlu-su temini ihmali gerçekleştirdiği, %9,8’inde diğer ihmal davranışları (müsabaka zamanında müsabaka minderine gelmeme (gecikme), müsabaka alanını erken terk etme) gerçekleştirdiği gözlemlenmiştir.

Duygusal istismar: Karşılaşmaların %11,1’inde küfür etme, aşağılayıcı konuşma, duygusal açıdan sporcuyu incitici anlam içeren beden dili hareketleri gözlemlenmiştir.

Fiziksel istismar: Karşılaşmaların %2,2’sinde itme, çekiştirme, vurma davranışları gözlemlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma bulgularında ele alınan ihmal ve istismar davranışları antrenörlerin sporcularına yönelik sportif performans esnasında elde edilmiştir. Buradan yola çıkarak davranış sıklığının orantısal olarak ihmal davranışlarında yüksek çıkması ve duygusal ve fiziksel istismar davranışlarının daha düşük düzeyde olması ilk bakışta yanıltıcı bir şekilde masumlaştırılabilir. Spor ortamında karşılaşılan istismar davranışlarının ciddiyeti sebebiyle bulgulardaki orantıların sayısal çokluktan öte, önemi bakımından değerlendirmek daha isabetli olacağı düşünülmektedir. Nitel araştırmalarda doğrudan aktarım yapıldığı için yorum ve söylemler önemlidir (Gürbüz & Şahin, 2014). Araştırmada kayıt altına alınan sözel ve davranışsal verilerin bir kısmı bulgular kısmında örnekler şeklinde doğrudan aktarılmıştır. Ayrıca gözlem yolu ile elde edilen veriler nicel (sayısal) veriler şeklinde yer verilmiştir (Şekil 1-4).

Araştırma sonuçlarına göre; yıldızlar yaş kategorisinde havlu-su ihmali %54,8, genel ihmali %11,4, genç erkekler B kategorisinde havlu-su ihmali %45, genel ihmali %9, genç erkekler A kategorisinde havlu-su ihmali %55,7, genel ihmali davranışları %7,8 olarak saptanmıştır.

Çocukların spora yönelimini sağlama ve temiz bir spor ortamı kurmak sporda yaşanan olumsuzlukları minimize etmek ile mümkündür. İhmal davranışının spor ortamında yaşanan olumsuzluklara dikkat çekmek ve bu olumsuzluklardan arındırmak sporu daha güvenli hale getirmenin ilk adımları olacaktır (Çetin & Hacısofuoğlu Köslene, 2018). Türkiye'de yaklaşık 25 milyon çocuğun bulunduğu 0-18 yaş grubu dikkate alındığında, çocukların her türlü şiddet, ihmal ve istismardan korunması konusunda spor sistemi çalışanları dahil toplumun her kesimine önemli görevler düşmektedir (Aydın & Gül 2019).

Araştırma bulgularının güreş sporu kuralları göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi önemli görülmektedir. Güreş müsabakaları yıldızlar kategorisinde 2'şer dakikadan toplam 2 set şeklinde yapılırken gençler B ve gençler A kategorilerinde üçer dakikadan ikişer dakika şeklinde yapılmaktadır. Güreş sporu yapısı gereği temaslı bir mücadele sporu olduğundan dolayı müsabaka set aralarında sporcunun bedeninde meydana gelen terlemenin giderilmesinde havlu elzem bir ekipmandır. Vücutta ısısının artması ile meydana gelen terlemenin giderilmesi için terinin silinmesi gerekmektedir. Vücudun ıslak olmasından kaynaklı rakibe dezavantaj oluşturan terlemenin silinmemesi durumunda sporcunun hakem tarafından uyarılarak terinin silinmesi antrenörünün sorumluluğundadır. Yine set aralarında

sporunun su içme ihtiyacının giderilmesi de antrenörün sorumluluğunda olan bir görevdir. Bu sebepten dolayı su ve havlu ekipmanlarının sporcu müsabakaya çıkarılmadan tedarik edilmesi önemli bir sorumluluktur. Yapılan bu çalışmada antrenörün su ve havlu tedariki oldukça düşük seviyede olduğu görülmüştür. Araştırma örneklem müsabakası okullar arası bir grup şampiyonası olduğu göz önünde bulundurulduğunda antrenörlerin ihmal davranışlarının şampiyonanın niteliğine göstermiş olduğu özenin de düşük tutulabileceği düşünülmektedir.

Araştırma bulgularında yıldızlar yaş kategorisinde duygusal istismar %8,5, Genç erkekler B kategorisinde duygusal istismar %13 ve Genç erkekler A kategorisinde duygusal istismar %13,5 olarak saptanmıştır.

Günümüzde sporunda sonuç odaklılık, hırs, başarıya kaygısı ve rekabet gibi davranış biçimleri, çocukları akranları ve yetişkinlerin istismarına karşı savunmasız hale getirmektedir (Çetin & Hacisofoğlu, 2019). Araştırma bulgularımızda yer alan istismar çeşitlerinden duygusal istismarın daha yüksek olduğu görülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde özellikle duygusal istismara yönelik antrenör yaklaşımına yönelik dikkate değer düzeyde yer verilmiştir. Antrenörlerin kullanmış olduğu sözlü veya tehdit içerikli söylemlerin sporcularda motivasyonu yükselttiği ve sportif başarıda etkisi olduğu düşünülerek yapılmaktadır fakat kullanılan bu kelimeler sporcular üzerinde psikolojik olarak olumsuz etki bırakarak duygusal istismarın kapısını açmaktadır (Mountjoy ve ark., 2016). Sporculara kötü muamelenin çeşitli yaygınlık çalışmalarında, duygusal istismar en sık yaşanan istismar biçimi olduğu ve çocuk sporcuların antrenörler tarafından maruz kaldığı sözel şiddet davranışlarının erken yaşta sporu bırakma tehditleri arasında yer aldığı bildirilmiştir (Stirling & Kerr, 2008; Eliasson, 2015).

Duygusal istismarın spor ortamında oldukça yaygın olduğu bilinmektedir. Yapılan bir çok araştırmada görülmektedir ki antrenörlerin sporcularda yaş, cinsiyet, başarı, zaman ve mekan ayırt etmeksizin duygusal istismarı yansıttığı görülmektedir. Antrenörlerin duygusal istismarı doğuran sözel saldırganlıkları sporcular üzerinde zararlı bir etki bırakmaktadır (Bekiari & Sympas, 2015). Genç milli güreşçilerin başarısızlık nedeniyle eleştiriler olacağını düşünmelerinin performanslarını olumsuz etkilediği bilinmektedir (Yıldız ve ark., 2019). Bir çok sporcu antrenörleri tarafında olumsuz, onur kırıcı eleştirilerine maruz kaldığı için kaygılı bir atmosferde spor yapmaya devam etmektedir (Doğan ve ark., 2004). Ayrıca antrenörün olumsuz beden dilinin sporcuların performansına zarar vermektedir (Erdoğan ve ark., 2014). Literatürde, bir çok araştırma örnekleri bir çok spor branşında antrenör kaynaklı duygusal istismar tür ve örneklerini ortaya koymaktadır. Sporcuların antrenör tarafından seyirciler ve

diğer sporcuların yanında aşağılayıcı konuşmalarından dolayı rencide olduklarını ve fiziksel ve duygusal olarak maruz kalınan yoğun baskının sportif kariyer sonrasında hayatta psikolojik ve fizyolojik problemlere neden olabileceği vurgulanmaktadır (Uğurlu, 2022).

Çetin ve Hacısöftaoğlu (2019), spor ortamında duygusal istismar kategorisi aşağılama, performansı ile dalga geçme veya lakap takma davranışları oldukça yaygın olduğunu bildirmişlerdir. Sözel şiddet şeklinde görülen bağırma ve küfürler duygusal istismarda büyük bir orana sahiptir. Antrenörlerin sporcularını küfür ve şiddet içeren ifadelerle sıkça maruz bıraktığı rapor edilmektedir. Özellikle yüksek beklentilerin olduğu durumlarda yaşanan başarısızlıklar ve hayal kırıklıkları, çocuk ve genç sporcuların hedef haline gelmesine yol açmaktadır. Bu durumda, antrenörlerin müsabaka sonrasında beklentilerini karşılamayan sporcuları görmezden gelerek cezalandırma eylemi yaygınlaşmaktadır. Sporcuların müsabakalara, turnuvalara veya kamplara katılabilmeleri büyük ölçüde antrenörün onayına ve kabulüne bağlı olduğundan, çocuk ve genç sporcular antrenöre bağımlı hale gelmektedir. Bu bağlamda, birçok sporcu bu tür durumlar nedeniyle tehditlere ve şantajlara maruz kalmaktadır. Örneğin, sporcuların lisanslarını alabilmeleri kulüp onayına bağlı olması gibi tehditler söz konusu olabilmektedir (Çetin & Hacısöftaoğlu, 2019). Uğurlu (2020), cimmastik antrenörleri arasında, sporculara yönelik şiddet içeren ve aşağılayıcı konuşmaların yaygın bir şekilde kullanıldığını söylemiştir. Duygusal istismarın, antrenörlerin olumsuz dil kullanımı, cinsiyetçi söylemler, sürekli baskı yapma, aşağılama, küçümseme ve hatta sporcuların fiziksel özellikleriyle dalga geçme gibi çeşitli davranışlarla gerçekleştiğini belirtilmiştir (Uğurlu, 2020).

Duygusal istismara maruz kalan elit sporcuların rekabetçi kariyerlerinde, sporu bırakma dönemlerinde veya geçiş sonrası yaşamlarında olmalarına bağlı olarak farklı etkiler yaşadıkları bilinmektedir. Sporcuların duygusal istismar deneyimlerinden kurtulmalarına yardımcı olmak için profesyonel psikolojik yardıma ihtiyaç duydukları; bazıları için bu süreç sporu bıraktıktan sonrada devam ettiği belirtilmiştir (Kerr ve ark., 2020). Benzer bir araştırmada ise 10 katılımcıdan 6'sından fazlası (%65) sporda duygusal istismar yaşadığını bildirmişlerdir (Vertommen ve ark., 2021). Bu, Alexander ve arkadaşlarının (2011) bulgularından düşük, Vertommen ve arkadaşları (2016) bulgularından yüksektir. Spor ortamına ilişkin yapılan araştırmalarda, duygusal istismara diğer istismar türlerine nispeten daha az ilgi gösterilmiştir (Stirling & Kerr, 2013; Krahn, 2021). Yine, duygusal istismarın cinsiyete göre ele alındığı çalışmalarda, kadın sporcuların, erkek sporculara kıyasla daha yüksek düzeyde maruz kaldıkları söylenmektedir (Kerr & Willson, 2021). Araştırma bulguları ile literatürde yer alan sonuçlar benzerlik göstermektedir. Fakat bu araştırma literatürden farkı sporcuların performansları

esnasında antrenörleri/çalıştırıcıları tarafından maruz kalınan duygusal istismarı ele almış olmasındır.

Araştırma sonuçlarına göre yıldızlar yaş kategorisinde fiziksel istismar %2,5, genç erkekler B kategorisinde fiziksel istismar %2 ve genç erkekler A kategorisinde fiziksel istismar %2,1 olarak saptanmıştır.

Antrenörlerin, usta-çırak ilişkisi çerçevesinde yer aldığı hiyerarşik yapıda, güçlerini kullanarak çocuk sporcuların özel alanına müdahale etme gibi bir yetkileri olduğuna inanmaları dikkat çekicidir. Bu düzen, spor ortamında çocukların bedenleri üzerinde tamamen tasarruf sahibi olabilecekleri düşüncesiyle şekillenir. Kontrolcü bir dil kullanılan spor ortamındaki ast-üst ilişkisi, antrenörlerin yanı sıra diğer ekip üyeleri tarafından da sürdürülebilir ve farklı istismar biçimlerine maruz kalabilir (Baştuğ ve ark. 2021). Pankowiak ve arkadaşlarının (2023), 886 katılımcı ile yaptıkları araştırmada sporcuların yarısından çoğunun çocukluk çağında spor ortamında istismara maruz kaldıklarını ve istismar türlerinden en yaygın istismar türünün duygusal istismar olduğu ve daha sonrasında ise fiziksel istismarın yer aldığını saptamışlardır. Benzer bir araştırmada ise 10 çocuktan 4'ünden fazlasının (%44) olağan bir tür fiziksel şiddet yaşadıkları tespit edilmiştir (Vertommen ve ark., 2021). Cinsiyet değişkeni açısından maruz kalınan fiziksel istismarı ele alan çalışmalarda erkek sporcuların oranının kadın sporculara kıyasla daha yüksek olduğu söylenmektedir (Timpka ve ark., 2019). Araştırma bulguları ile literatürde yer alan sonuçlar benzerlik göstermektedir. Fakat bu araştırma literatürden farklı sporcuların performansları esnasında antrenörleri/çalıştırıcıları tarafından maruz kalınan fiziksel istismarı ele almış olmasındır.

İstismarın duygusal ve fiziksel boyutunu kompleks bir şekilde alan bir araştırmada ise “vücut utandırmadır” kavramı ele alınmıştır. Sporcuların vücutları sosyo-kültürel beklentileri karşılayamadığında (örn. çok şişman, 'kazanmak için zayıf' değilse) çevreleri tarafından psikolojik tacize maruz kaldıklarını söylenmektedir. Vücut utandırma duygusal ve fiziksel istismarı uygulayan faillerin antrenör, ebeveyn, partner ve yöneticiler olduğu bildirilmektedir (Ashley & Gretchen, 2008; McMahon ve ark., 2022). Vücut utandırma davranışlarına yönelik ülkemizde yapılan güncel bir araştırmada; kadın sporcuların hem spor ortamında hem de spor ortamı dışındaki sosyal alanlarda farklı şekillerde vücut utandırma deneyimlerine maruz kaldıkları saptanmıştır. Kadın sporcuların yapmış oldukları spor branşlarına göre vücut ölçülerine yönelik rahatsız edici yorum ve uygulamalarla karşı karşıya kaldıkları ve cinsiyete

dayalı güç ilişkilerinin yoğun olduğu spor kültüründe sporcuların, baskı ve psikolojik şiddet içeren yorumlara maruz kaldıkları bildirilmiştir (Çetin, 2023).

Çocuklar açısından spordaki ihmal davranışlarının bütüncül görülmesi ve özellikle sporun doğasında olan yarışma ortamlarının da ele alınması yapbozun önemli bir parçasıdır. Antrenörlerin spor ortamında fark ederek ya da fark etmeden uygulamış oldukları ihmal davranışlarının sadece anlık bir eylem olmayacağı aksine sporcunun ruhsal ve sosyal olarak zarar görebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Spor içerisinde kendine bir yer bulan, aidiyet duygusunu geliştiren çocuklar zaman zaman sporun fiziksel, duygusal, ekonomik ve ruhsal zorlukları ile yüzleşmektedirler. Çocuklar için antrenman ortamı, takım arkadaşları ve antrenör ilişkileri spor ortamının büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Çocukların antrenörleri ile olan ilişkisi antrenman, müsabaka ve seyahatleri içine alan büyük bir zamanı oluşturmaktadır. Bu açıdan çocuklar ailelerinin yanı sıra antrenörleri ile de oldukça büyük bir zaman paylaşımı içerisine girerler. Antrenörün iletişim şekli, tavır ve davranışları çocukların ruh dünyasında önemli etkiye sahiptir. Antrenörün sporcu performansına yönelik müsabakalarda kullandığı iletişim dili ve davranışları sporcunun performansı üzerinde etkisi olacağı düşünülebilir. Sporcular müsabaka içerisinde antrenörleri tarafından maruz kaldıkları fiziksel ya da duygusal istismar davranışlarının onların, özgüvenlerine, benlik saygılarına, yarışmanın geri kalan kısımlarına odaklanmaya veya kendileri üzerinde olumsuz değer atfetmeye kadar birçok açıdan mağduriyet yaşamalarına yola açabilir. Bu olumsuz olaylara yönelik yapılan çalışmalar mevcuttur (Gervis & Dunn, 2004). Sporcular sporda kötü muameleye maruz kalma potansiyelleri yüksektir ve çocuk sporcular bu anlamda genellikle savunmasızdır. Kötü muamele ve istismar olayları çocuklar üzerinde yaşam boyu travmatik etkileri olabilir. Sporun çocuklar için güvenli ve sağlıklı bir ortam olduğu görüşünün savunulması için her türlü istismara yönelik mücadelenin güçlü bir şekilde ortaya konması gerekmektedir. Spor alanlarında çocuklarla etkileşim halinde olan spor yöneticileri ve çalışanlar (antrenörler, beden eğitimi öğretmenleri) için sporda çocuk koruma eğitimleri zorunlu hale getirilmeli ve bununla ilgili belgeler almaları sağlanmalıdır. Ayrıca, spor ortamlarında özellikle ailelerin antrenörlerle iş birliği içinde olması teşvik edilmeli, antrenörlere doğru davranış kuralları hatırlatılmalı ve çocuk sporcuların bilinçlendirilmesine önem verilmelidir. İstismarın yaygınlığı ve ergenler üzerindeki olumsuz etkileri göz önünde bulundurularak, istismarın önlenmesi için ana-babalara, öğretmenlere ve yöneticilere istismar niteliği taşıyan davranışların açıklanması, istismar mağduru ergenlere gereken yardımın sağlanması ve bu konunun önemini herkes tarafından anlaşılması için yeni araştırmalara ve araştırmacılara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmanın

sporcuların performans sergiledikleri esnada maruz kaldıkları fiziksel ve duygusal istismar ile antrenör ihmal davranışlarını ele alması açısından farkındalık yaratarak sporda otorite figürleri tarafından sporda çocuklara kötü muamelenin normalleşmesini azaltmak hedeflenmektedir. Çocuklara spor ortamlarında diğerleri tarafından kötü muameleye müsamaha gösterilmemelidir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Coaches, who play a critical role in the development of athletes through sport, also have a significant impact on shaping the emotions, thoughts and behaviors of athletes (Coutinho et al., 2021). Often, the coach's tone and negative language used to enhance performance leads to psychological harm and emotional abuse of the child (Rayat Sarokolaei et al., 2022). In today's world of professional sport, as a coach's influence and authority over an athlete grows, the potential for abuse in the coach-athlete relationship increases (Uğurlu, 2022).

Emotional abuse occurs as a form of exploitation and includes behaviors such as verbal abuse or excessive orders that lead to stunted psychological development of children and young people. In this type of abuse, children are deprived of the attention, love and care they need, and are exposed to attitudes that damage their identity and trigger negative behaviors. Emotional abuse or psychological abuse falls under the umbrella of all other forms of abuse. Even if the effects of physical and sexual abuse disappear, emotional abuse may continue (Polat, 2001).

It is usually defined as hitting and disturbing the child to establish authority, discipline, punish or for some other purpose. The forms of physical abuse include both instrumental and non-instrumental methods. Physical abuse not only causes lesions on the body, but can also lead to emotional abuse and leave different effects. Physical abuse is an important problem that can lead to serious consequences that damage a child's health and emotional state. Therefore, it is of great importance to protect children and support those exposed to this type of abuse (Polat, 2007; Yıldırım Doğru et al., 2012).

The near-term aim of this study is to determine the neglect, physical abuse and emotional abuse behaviors of coaches towards male child athletes during wrestling competitions, and the long-term aim is to obtain data that will guide the struggle and intervention programs to be carried out to protect children from neglect and abuse in the sports environment and performance process and to purify the sports environment from negative behaviors. From this point of view, determining coach neglect and abuse behaviors in the competition can be seen as a very important and uncommon study.

METHOD

This study was conducted to observe the neglect, emotional abuse and physical abuse by the coaches towards the athletes in the group competitions of school sports stars, junior B and junior A

category freestyle wrestling of the Turkish championship. The population of the study is the coaches / physical education teachers who train licensed wrestling athletes in schools. The sample consists of 235 athletes and 39 coaches who participated in the freestyle wrestling Turkish wrestling championship group competitions held in Kars province within the scope of School Sports Activities in the categories of stars (12-13 years), youth B (14-15 years) and youth A (16-17 years). In the neglect part of the observation form, whether the necessary towel and water supply was provided during the competition, arriving late to the competition or leaving early, using the phone during the competition, etc. behaviors are monitored. Abuse behavior consists of two parts. In this study, a total of 305 wrestling competitions were followed in Turkey championship group competitions and 610 coaches' performances were recorded on the observation form. Coaches' neglect behaviors, physical abuse behaviors and emotional abuse behaviors were presented as percentages.

RESULTS

According to the research results, towel water neglect was 54.8% and general neglect was 66.21% in the Stars age category, towel water neglect was 45% and general neglect was 54% in the Young Boys B category, towel water neglect was 55.7% and general neglect was 63.56% in the Young Boys A category. In the research results, it was found that emotional abuse was 8.5% in the Stars age group, 13% in the Young Boys B category, and 13.5% in the Young Boys A category.

According to the results of the research, physical abuse was found to be 2.5% in the Stars age category, 2% in the Young Men B category and 2.1% in the Young Men A category.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The verbal or threatening words used by coaches are thought to increase motivation in athletes and have an impact on sporting success, but these words have a negative psychological impact on athletes and open the door to emotional abuse (Mountjoy et al., 2016). The idea that the coach, who holds the power within the hierarchy formed within the framework of the master-apprentice relationship, has the right to intervene in the private sphere of child athletes and behave as he/she wishes continues in today's sports environment. In the sports environment, this order, which is based on threat, power or trust relations, develops with the idea of having complete control over children. The subordinate-superior relationship is shaped by using a control-oriented language and children can be harmed through other actors (administrators, masseurs, peers, etc.) and various forms of abuse (neglect, emotional, physical and sexual abuse) other than coaches (Baştuğ et al., 2021).

It is known that emotional abuse is quite common in sports environment. It is seen in many studies that coaches reflect emotional abuse on athletes regardless of age, gender, success, time and place. Coaches' verbal aggression, which leads to emotional abuse, has a harmful effect on athletes (Bekiari & Syrmpas, 2015). It is known that young national wrestlers' thinking that they will be criticized for failure negatively affects their performance (Yıldız et al., 2019).

It is noteworthy that coaches believe that they have the authority to intervene in the private sphere of child athletes by using their power in the hierarchical structure in which they take part within the framework of the master-apprentice relationship. This order is shaped by the idea that they can have complete control over children's bodies in the sports environment. The subordinate-superior relationship in the sport environment, where a controlling language is used, can be sustained by coaches as well as other team members and can be subjected to different forms of abuse (Foucault, 2000). Pankowiak et al. (2023) with 886 participants, it was found that more than half of the athletes were exposed to abuse in the sports environment in childhood and the most common type of abuse was emotional abuse, followed by physical abuse. In a similar study, it was found that more than 4 out of 10 children (44%) experienced some kind of usual physical violence (Vertommen et al., 2021).

Children's relationship with their coaches constitutes a large amount of time including training, competitions and traveling. In this respect, children share a great deal of time with their coaches as well as their families. The communication style, attitudes and behaviors of the coach have a significant impact on the mental world of children. In this respect, it can be thought that the communication language and behaviors used by the coach in competitions for athlete performance will have an impact on the performance of the athlete. This study aims to reduce the normalization of maltreatment of children in sports by authority figures in sports by raising awareness in terms of addressing physical and emotional abuse and coach neglect behaviors that athletes are exposed to during their performance. Maltreatment of children by others in sport environments should not be tolerated.

KAYNAKLAR

- Alexander, K., Stafford, A., & Lewis, R. (2011). *The experiences of children participating in organised sport in the UK*. National Prevention of Cruelty to Children.
- Aydın, H., & Gül, Ö. (2019). Sporda uluslararası çocuk koruma programlarının Türkiye ekseninde değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 89, 558-581.
- Bailey, R., Cope, E.A., & Pearce, G. (2013). Why do children take part in, and remain involved in sport? A literature review and discussion of implications for sports coaches. *International Journal of Coaching Science*, 7(1), 56-75.
- Bekiari, A., & Sympas, I. (2015). Coaches' verbal aggressiveness and motivational climate as predictors of athletes' satisfaction. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 9(4), 318-329.
- Burke, M. (2001). Obeying until it hurts: Coach-athlete relationships. *Journal of the Philosophy of Sport*, 28(2), 227-240.
- Butchart, A. (2006). *Preventing child maltreatment: a guide to taking action and generating evidence*. World Health Organization.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.

- Coutinho, P., Ribeiro, J., da Silva, S. M., Fonseca, A. M., & Mesquita, I. (2021). The influence of parents, coaches, and peers in the long-term development of highly skilled and less skilled volleyball players. *Frontiers in Psychology, 12*, 667542.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage.
- Çelik, A., Şahin, M., & Parasız, Ö. (2015). Sporda çocuk koruma programı uygulamaları: İngiltere örneği. *International Journal of Science Culture and Sport, 3*, 641-653.
- Çetin, E., & Hacısöftaoğlu, K. İ. (2018). Sporda çocuk istismarı üzerine genel bir değerlendirme. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi, 8(2/1)*, 80-90.
- Çetin, E., & Hacısöftaoğlu, K. İ., (21-23 Mart 2019). *Sporda fiziksel ve duygusal istismar: bireysel sporlar örneği* [Kongre Sunumu]. I. Uluslararası Şiddeti Anlamak Kongresi, İstanbul, Türkiye.
- Doğan, M., Çankaya, C., & Gezer, T. (2004). Bursaspor altyapısındaki B-C genç takım futbolcularının bazı kaygı nedenleri. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(2)*, 10-18.
- Dünya Sağlık Örgütü (1999, Mart). *Çocuk istismarını önleme hakkında istişare raporu*, Geneva.
- Eliasson, I. (2015). The gap between formalised children’s rights and children’s realities in sport. *International Review for the Sociology of Sport, 52(4)*, 1-27.
- Erdoğan, N., Zekioğlu, A., & Dorak, F. (2014). Hentbol antrenörlerine göre, sporcuların performansını psikolojik yönden etkileyen faktörler nelerdir?. Nitel çalışma. *International Journal of Sport Culture and Science, 2(SP1)*, 194-207.
- Foucault, M. (2000). *Özne ve iktidar*. Ayrıntı Yayınları.
- Gervis, M., & Dunn, N. (2004). The emotional abuse of elite child athletes by their coaches. Child abuse review. *Journal of the British Association for the Study and Prevention of Child Abuse and Neglect, 13(3)*, 215-223.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Hartill, M., Rulofs, B., Lang, M., Vertommen, T., Allroggen, M., Cirera, E., ... et al. (2021). *CASES: Child abuse in sport: European Statistics–Project Report*. Edge Hill University.
- Johns, D. P., & Johns, J. S. (2000). Surveillance, subjectivism and technologies of power: an analysis of the discursive practice of high-performance sport. *International Review for the Sociology of Sport, 35(2)*, 219–234.
- Jowett, S., & Poczwardowski, A. (2007). Understanding the coach-athlete relationship. *Social Psychology in Sport, 6*, 3-14.
- Kerr, G., & Stirling, A. (2008). Child protection in sport: implications of an athlete-centered philosophy. *Quest, 60*, 307-323.
- Kerr, G., & Willson, E. (2021). *Re-Building and re-discovering after emotionally abusive experiences*. Routledge.
- Kerr, G., Stirling, A., & Macpherson, E. (2014). A critical examination of child protection initiatives in sport contexts. *Social Sciences, 3(4)*, 742-757.

- Kerr, G., Willson, E., & Stirling, A. (2020). “It was the worst time in my life”: The effects of emotionally abusive coaching on female Canadian national team athletes. *Women in Sport and Physical Activity Journal*, 28(1), 81-89.
- Kozcu, Ş. (1990). “Çocuk istismarı ve ihmali” Aile yazıları. T. C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları Devran Matbaası.
- Krahn, A. (2021). Psychological abuse in women’s volleyball. In M. Lang (Eds.), *Routledge handbook of athlete welfare* (pp.69-80). New York: Routledge.
- Lang, M. (2012). *Child Protection and Abuse Prevention in Sport in Ghana*. Child Protection and Abuse Prevention in Sport in Ghana, Accra, Ghana.
- Lang, M., & McMahon, J. (2022). *Child abuse in sport education contexts*. Routledge.
- Mageau, G. A., & Vallerand, R. J. (2003). The coach–athlete relationship: A motivational model. *Journal of Sports Sciences*, 21(11), 883–904.
- McMahon, J., McGannon, K. R., & Palmer, C. (2022). Body shaming and associated practices as abuse: athlete entourage as perpetrators of abuse. *Sport, Education and Society*, 27(5), 578-591.
- Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., ... et al. (2016). International Olympic Committee consensus statement: Harassment and abuse (non-accidental violence) in sport. *British Journal of Sports Medicine*, 50, 1019-1029.
- Pankowiak, A., Woessner, M. N., Parent, S., Vertommen, T., Eime, R., Spaaij, R., ... et al. (2023). Psychological, physical, and sexual violence against children in Australian community sport: frequency, perpetrator, and victim characteristics. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(3-4), 4338-4365.
- Patton, M. Q., (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.
- Polat, O. (2001). *Çocuk ve şiddet*. Der Yayınları.
- Raakman, E., Dorsch, K., & Rhind, D. (2010). The development of a typology of abusive coaching behaviours within youth sport. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 5(4), 503-515.
- Rayat Sarokolaei, F., Vaezmousavi, M., & Memarmoghaddam, M. (2022). The prevalence of emotional abuse among adolescent male football players. *Journal of Humanistic Approach to Sport and Exercise Studies*, 2(2), 201-211.
- Stirling, A. E., & Kerr, G. A. (2008). Defining and categorizing emotional abuse in sport. *European Journal of Sport Science*, 8(4), 173-181.
- Stirling, A. E., & Kerr, G. A. (2013). The perceived effects of elite athletes' experiences of emotional abuse in the coach–athlete relationship. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11(1), 87- 100.
- Sümbüloğlu, K., & Sümbüloğlu, V. (2005). *Biyoistatistik*. Hatipoğlu Yayınevi.
- Şahin, M., & Parasız, Ö. (2015). Sporda çocuk koruma programı uygulamaları: İngiltere örneği. *International journal of Science Culture and Sport*. 3. 641-641.
- Timpka, T., Janson, S., Jacobsson, J., Dahlström, Ö., Spreco, A., Kowalski, J., & Svedin, C. G. (2019). Lifetime history of sexual and physical abuse among competitive athletics (track and field) athletes: cross sectional study of associations with sports and non-sports injury. *British Journal of Sports Medicine*, 53(22), 1412-1417.

Uğurlu, A. (2022). Cimnastik ve çocuk istismarı: kadın cimnastikçilerin deneyimleri. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 400-416.

Vallerand, R. J. (1983). The effect of differential amounts of positive verbal feedback on the intrinsic motivation of male hockey players. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 5(1), 100-107.

Vertommen, T., Schipper-van Veldhoven, N., Wouters, K., Kampen, J. K., Brackenridge, C. H., Rhind, D. J. A., & Van den Eede, F. (2016). Interpersonal violence against children in sport in the Netherlands and Belgium. *Child Abuse & Neglect*, 51, 223–236.

Yıldırım D., S., Durmuşoğlu S., N., & Konuk Er, R. (2012). *Aile refahı ve koruma*. Eğiten Kitap.

Yıldız, M., Var, L., & Yıldız, Ö. (2019). Genç milli güreşçilerin başarısızlık korkusuna yönelik görüşleri. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 22-30.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Ali Burak TOY
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Ali Burak TOY Yakup ÖNAL Yalçın ALNİDELİK
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Ali Burak TOY Abdullah DEMİRLİ Abdorreza Eghbal MOGHANLOU
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Ali Burak TOY Yakup ÖNAL Yalçın ALNİDELİK
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Ali Burak TOY Abdullah DEMİRLİ Abdorreza Eghbal MOGHANLOU

Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment

Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

No contribution and/or support was received during the writing process of this study.

Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.

Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee

Bu araştırma, Ardahan Üniversitesi Etik Kurulunun 2023-2ÖNP-0059 sayılı kararı ile yürütülmüştür.

This research was conducted with the decision of Ardahan University Ethics Committee numbered 2023-2ÖNP-0059.



Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.